

Valvira

Lausunto

06.05.2022

V/8923/2022

Asia: VN/3071/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisen hallinnon automaattista päätöksentekoa koskevaksi lainsäädännöksi

Esitysluonnoksen kokonaisuutta koskevat kysymykset

Yleiset huomiot automaattista päätöksentekoa koskevasta sääntelykokonaisuudesta

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) pitää automaattista päätöksentekoa koskevaa sääntelykokonaisuutta tarpeellisena. Valvirassa ei tehdä tällä hetkellä automaattisia päätöksiä, mutta pitää mahdollisena, että tulevaisuudessa automaattista päätöksentekoa voitaisiin hyödyntää yksinkertaisissa lupa-asioissa (esimerkiksi oma-aloitteiset ammattioikeuksien poistot).

Valvira on antanut jo aiemmin lausuntoja samaan asiakokonaisuuteen liittyen.

Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hallinnon lainalaisuuteen, hyvään hallintoon ja avoimuuteen sekä virkavastuuseen

-

Kysymykset vaikutusarvioinnista

- Miten arvioitte ehdotuksen ja siihen sisältyvien vaatimusten vaikuttavan päätöksenteon automatisoinnin kehittämiseen ja käyttöönottoon tulevaisuudessa? Mitä hyötyjä ja mitä haittoja ehdotuksella olisi tulevan kehittämisen ja automaation hyödyntämisen osalta?

- Onko ehdotetuilla muutoksilla vaikutuksia, joita esityksessä ei ole tunnistettu ja jotka eivät liity jäljempänä esitettyihin kysymyksiin?

-

Laki hallintolain muuttamisesta

Yleiset huomiot hallintolain 8 b luvusta

-

Huomiot automaattisen ratkaisemisen määritelmästä (53 e §:n 1 momentti)

-

Huomiot automaattisesti ratkaistavien asioiden käyttöalasta ja rajauksesta (53 e §:n 2-4 momentti)

-

Huomiot automaattisen ratkaisemisen oikeussuojaedellytyksestä (53 f §)

-

Huomiot automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta (53 g §)

-

Muut hallintolakia koskevat huomiot

-

Laki tiedonhallintalain muuttamisesta

Yleiset huomiot tiedonhallintalain 6 a luvusta

-

Yleiset huomiot tiedonhallintalain 13 a §:stä

-

Kysymykset vaikutusarvioinnista

- Jos organisaatiollanne on jo käytössä automatisoituja päätöksentekoprosesseja: Onko ehdotuksen vaikutukset olemassa oleviin automatisoituihin päätöksentekoprosesseihin arvioitu osaltanne riittävästi? Puuttuuko arvioinnista joitain keskeisiä näkökulmia? Onko muutoksen edellyttämät resurssitarpeet arvioitu oikeasuuntaisesti?

- Jos organisaatiollanne on jo käytössä automatisoituja päätöksentekoprosesseja: Jos käytössä olevasta automaattisesta päätöksenteosta jouduttaisiin luopumaan, millaisia resursseja nykyisten käsittelyvolyymien ja -aikojen säilyttäminen ilman automatisointia edellyttäisi?

- Onko tiedonhallintalakiin ehdotetun 13 a §:n vaikutukset arvioitu osaltanne riittävästi? Puuttuuko arvioinnista joitain keskeisiä näkökulmia? Onko muutoksen edellyttämät resurssitarpeet arvioitu oikeasuuntaisesti?

-

Laki digipalvelulain muuttamisesta

Yleiset huomiot digipalvelulain 6 a §:stä

Nyt käsillä olevasta esityksestä ei selviä, koskeeko pykälä kaikkea palveluautomaatiota, kuten kevyitä chat bot -toteutuksia, jotka ovat toiminnallisuudeltaan hakukoneita kysymyspatteristoon. Mikäli näin on, po. olevien palveluiden toteutuksista voi tulla yllättävän kalliita ja raskaita, jolloin halukkuus ottaa niitä käyttöön vähenee. Chat bot -palvelun käyttäminen esimerkiksi viraston aukioloaikojen ulkopuolella muuttuu käytännössä mahdottomaksi, jos viraston tulisi kirjata keskustelut ja varmistaa, että virastolla on aina luonnollinen henkilö jatkamassa keskustelua.

Kysymykset vaikutusarvioinnista

- **Onko digipalvelulakiin ehdotetun 6 a §:n vaikutukset arvioitu osaltanne riittävästi? Puuttuuko arvioinnista joitain keskeisiä näkökulmia? Onko muutoksen edellyttämät resurssitarpeet arvioitu oikeasuuntaisesti?**

- **Miten arvioitte digipalvelulakiin ehdotetun 6 a §:n ja siihen sisältyvien vaatimusten vaikuttavan palveluautomaation kehittämiseen ja käyttöönottoon tulevaisuudessa? Mitä hyötyjä ja mitä haittoja ehdotuksella olisi tulevan kehittämisen osalta?**

-

Laki rikosasioiden tietosuojalain muuttamisesta

Huomiot 13 §:ään ehdotettavasta muutoksesta

-

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Huomiot ehdotetusta voimaantulosta sekä siirtymäsäännöksistä

Siirtymäsäännökset ovat suhteellisen lyhyet. Esimerkiksi ICT-osaajista on valtionhallinnossa pulaa, ja voi olla haasteellista saada riittävää henkilökuntaa toteuttamaan nyt esitettyjä muutoksia.

Henriksson Markus
Valvira

Lehtonen Niina
Valvira